

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.257/2024/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2025. év január hó 30. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 41.B.162/2021/40. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlottat terhelő részletfizetés egy havi összege 40.000.- (negyvenezer) forint.

A vádlott személyazonosító okmányának száma: szig.szám1.

Az ítélet bevezető részében a hatánapok között a 2023. október 10. napjának feltüntetését mellőzi, egyben feltünteti, hogy a törvényszék ítéletét nyilvános, folytatólagos tárgyaláson hozta meg.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. május 8. napján kihirdetett 41.B.162/2021/40. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pont II. fordulata szerint minősülő költségvetési csalás büntetében, a Btk. 345.§-ba ütköző folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében és a Btk. 403.§ (1) bekezdés a) és b) pontjába ütköző számvitel rendje megsértésének büntetében. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 400 napi tétel – napi tételenként 1000,- forint - pénzbüntetésre, 5 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója, vagy gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelőbizottság tagja foglalkozástól eltiltásra, valamint 108.790.000,- forint vagyonekobzásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés esetleges

végrehajtása esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, illetve a 400.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A pénzbüntetés megfizetésére 10 hónap részletfizetést engedélyezett, meghatározva a részletek esedékességének időpontját. Döntött a vádlottat terhelő és az állam terhén maradó bűnügyi költség összegéről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetésekor az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés próbaidőre felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása végett. A vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbeztek.

[3] Az elsőfokú bíróság előtt a vádképviselőt ellátó Fővárosi Főügyészség Bf.2644/2021/7. számú átiratában a fellebbezését azzal indokolta, hogy bár az elsőfokú bíróság hiánytalanul felsorolta a vádlott esetében fennálló enyhítő és súlyosító körülményeket, azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte, valamint nem vette kellően figyelembe a vádlott terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyát és társadalomra való veszélyességét, ezért a terhelttel szemben nem megfelelő tartamú szabadságvesztést szabott ki.

[4] Kifejtette, hogy a vádlott esetében az irányadó törvényi középmérték 9 év 6 hónap. Az elsőfokú bíróság különösen eltúlzott nyomatékkal értékelte a cselekmény elkövetése óta bekövetkezett időmúlást. Az eljárás elhúzódása miatt a vádlottat ért hátrányokat túl nagy kedvezménnyel kompenzálta, amikor elegendőnek látta a törvényi minimumban meghatározni a szabadságvesztés mértékét, ami törvénysértően enyhe bünteteskiszabást eredményezett. A fennálló enyhítő körülmények – különösen az időmúlás – lehetővé teszik ugyan a középmértéktől való kedvező eltérést, azonban nem indokolják a törvényi minimum alkalmazását. A súlyosító körülmények, így a vádlott által elkövetett költségvetési csalás nagy tárgyi súlya, elszaporodottsága, a kitartó elkövetéssel okozott vagyoni hátrány összege miatt a vádlottal szemben hosszabb tartamú, így végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt. A végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása mellett – ahhoz tartamában igazodó – közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szükséges. Kizárólag így lehet a Btk. 79.§-ban meghatározott büntetési célokat érvényre juttatni.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.505/2024/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[6] Kifejtette, hogy a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében a felülbírálat terjedelme teljeskörű. Álláspontja szerint a törvényszék nem követett el olyan eljárási szabálysértést, mely a másodfokú érdemi felülbírálat akadályát képezné, a törvényszék háromtagú tanácsban járt el, mert a büntetőügy tárgya gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény. Az ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, beszerzett és megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amelynek érdemi jelentősége volt a megalapozott döntéshez, és helytálló indokkal mellőzte a további védelmi bizonyítási igényt. A vádlott bűnössége tagadásán kívül szóban érdemi védekezést nem terjesztett elő, írásbeli nyilatkozatot tett, a tényállás alapját tanúvallomások, okirati bizonyítékok és szakértői vélemény képezték. A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett, kellő részletességgel fejtette ki, milyen

adatokra, tényekre, körülményekre alapozta a büntetőjogi felelősség vizsgálatát, és azokból helytálló következtetéseket vont le a bűnösség tekintetében. A történeti tényállás mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében foglalt megalapozatlansági okoktól, ezáltal a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő. A felmentést célzó védelmi fellebbezések a másodfokon érvényesülő felülmérlegelési tilalom folytán eredményre nem vezethetnek, mert valójában a bizonyítékok értékelésén keresztül a megalapozott és megindokolt történeti tényállást támadják. A cselekmények jogi minősítése törvényes.

[7] A vádhatóság megítélése szerint azonban tévedett a törvényszék a halmazati büntetés kiszabásakor, mert eltúlzott jelentőséget tulajdonított a vádlott javára figyelembe vehető körülményeknek. A vád tárgyává tett államháztartást károsító bűncselekmény tárgyi súlya és elszaporodottsága az időmúlás ellenére is igen jelentős, aminek a büntetés kiszabásánál kellő hangsúlyt kell kapnia. A vádlott büntetése nem szolgálja kellően a büntetési célokat, mert jelentősen elmaradva a középértéktől a törvényi minimum alatt kiszabott szabadságvesztés teljességgel súlytalan, nem alkalmas megelőző hatást kifejteni sem a vádlott, sem a társadalom más tagjai esetében, különös tekintettel arra, hogy a végrehajtása is próbaidőre felfüggesztett. A vádlottal szemben a szabadságvesztés tartamának jelentős emelése és ahhoz igazodóan közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása szükséges, a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére utalás mellőzésével. Az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

[8] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a büntetés tekintetében változtassa meg akként, hogy a kiszabott szabadságvesztés tartamát súlyosítsa, a szabadságvesztéshez igazodva közügyektől eltiltásra is ítélje a vádlottat és mellőzze a szabadságvesztés próbaidőre való felfüggesztéséről rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[9] A védő a fellebbezése írásbeli indokolásában a perbeszédében elmondottakhoz hasonlóan ismételten azzal érvelt, hogy a törvényszék iratellenes következtetéseket állapított meg, több vallomás tartalmát nem értékelte és nem vizsgálta az elkövetéshez szükséges tudati elemet. Ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a egyéb1 területén nem a beszállítók, hanem a vádlott cége végzett kereskedelmi tevékenységet, ezért az általa irányított társaság, a cég2. engedélyeit kellett volna vizsgálni az eljárásban. A piacon ugyanis a bérlők kötelesek regisztrálni, a számlát kibocsátó társaságok viszont nem voltak bérlők, e társaságok legfeljebb alkalmi jelleggel árultak a piac területén.

[10] A védő hivatkozott arra, hogy a vádlott nem a beszállító cégek képviselőivel, hanem tanú12ral állt kapcsolatban. Megállapodásuk szerint tanú12 járt el a társaságok nevében, és intézte a beszerzést és értékesítést, a vádlottnak azonban nem volt tudomása a számlakibocsátó érdekkörében elkövetett esetleges szabálytalanságokról, így tudata nem fogta át a csalás tényállási elemét. E körben utalt a Kúria 5/2013. számú közigazgatási elvi határozatára, és kifogásolta, hogy a törvényszék fiktívnek minősítette a védelem által becsatolt átvételi elismervényeket.

[11] Az ügyész fellebbezésére reagálva a védő kifejtette, hogy súlyosító körülményként annak bizonyítása nélkül nem lehet figyelembe venni a bűncselekmények elszaporodottságát, erre pedig nem folyt bizonyítás az elsőfokú eljárásban. Álláspontja szerint az időmúlásra és a vádlott személyi körülményeire tekintettel a vádlottal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés is elegendő a büntetés céljának eléréséhez, e vonatkozásban a törvényszék alappal hivatkozott a hasonló tárgyú ügyben kiszabott büntetésre. A vádlott személyi körülményei kapcsán kiemelte Terhelt1 büntetlen előéletét, illetve, hogy vele szemben más büntetőeljárás sem folyt, illetve két kiskorú gyermekének eltartását, akik közül az egyik

ADHD betegségben szenved, ami miatt állandó orvosi kezelés alatt áll, és az iskolai oktatásban sem tud részt venni, valamint felesége megromlott egészségi állapotát, aki emellett a beteg gyermek ellátásáról és tanításáról is gondoskodik, emiatt munkát sem tud vállalni.

[12] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg úgy, hogy elsősorban a vádlottat bizonyítottság hiánya miatt mentse fel, másodsorban a vele szemben kiszabott büntetést enyhítse, illetve ne súlyosítsa.

[13] A fellebbezések nem alaposak.

[14] A kétirányú fellebbezés folytán eljáró ítéltábla a Be. 590. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A védelmi fellebbezés a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezéseket is támadta, így az ítélet korlátozott felülbírálatának nem volt helye [Be. 583. § (3) bekezdés, 590. § (3) bekezdés]. Ennek megfelelően a másodfokú felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, az ítélet megalapozottságának, a bűnösség megállapításának, a bűncselekmények minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseknek, valamint az indokolás helyességének vizsgálatára is [Be. 590. § (2) bekezdés].

[15] Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta. A törvényszék a tárgyalást az akkor hatályos Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 13.§ (3) bekezdése alapján a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt három hivatásos bíróból álló tanácsban kezdte el, a tanács egyik tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának bírója volt. E jogszabálynak a 2023. évi XCVII. törvény 77.§-val történt, 2024. március 1. napjától hatályos változása folytán a törvényszék az eljárást a Be. 13.§ (1) bekezdése értelmében egyesbíróként folytatta, bár a tanács összetételében történt változást a 2024. május 8. napján tartott folytatólagos tárgyaláson nem állapította meg, a tárgyalás folytatásának Be. 518.§ (3) bekezdése szerinti feltételei fennálltak, így a tárgyalás megismétlése nem volt szükséges.

[16] Az elsőfokú bíróság a vád tárgyát képező valamennyi lényeges tényre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben felvette a bizonyítást, majd a tényállás-megállapítási kötelezettségének is eleget tett.

[17] Az ítéltábla a vádlott által becsatolt iratok alapján az elsőfokú ítélet személyi körülményeket megállapító [2] bekezdését annyiban egészíti ki, hogy a vádlott egyik gyermeke tartós beteg, akinek felügyeletét szintén beteg felesége látja el, aki emiatt munkát nem tud vállalni.

[18] Az elsőfokú ítélet tényállása e pontosítással megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az

indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018.B.8., EBH 2019.B.9. és BH 2019.220.).

[19] A törvényszék elsőfokú eljárásában a bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, a tanúkat kihallgatta, a vádlott írásbeli nyilatkozatait, valamint a szakvéleményt és a releváns okirati bizonyítékokat ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette.

[20] A törvényszék a beszerzett bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően megindokolta, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, illetve vetett el, indokolási kötelezettségének eleget tett, a mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről kellően számot adott.

[21] Az elsőfokú bíróság irathűen foglalta össze a vádlott védekezésének lényegét, a tanúk vallomásainak tartalmi elemeit, továbbá hibamentesen mutatott rá azokra az egyezőségeket mutató pontokra, amelyek mentén részben egymással, részben az objektív bizonyítékokkal összekapcsolhatók voltak. E körben részletesen kifejtette, hogy a tényállását a tanúk vallomására alapította, akik közül a vádlotti társaság alkalmazottai egyezően vallottak azzal kapcsolatban, hogy belföldi beszállítókról, illetve a számlákat kiállító cégekről nem tudtak nyilatkozni. A számlát kiállító társaságok képviselői viszont sem a vádlottat, sem az általa vezetett társaságot nem ismerték, vele üzleti tevékenységet sem folytattak.

[22] Erre tekintettel nem volt jelentősége a védő által kifogásolt bizonyításnak, mely annak megállapítására irányult, mely társaságok voltak regisztrálva a piacon. Az ügyvezetők vallomása szerint ugyanis e társaságok zöldség- és gyümölcskereskedelemmel nem foglalkoztak, ezzel szemben mezőgazdasági munkákat és busztakarítást kívántak végezni, ezért okszerű volt, hogy a egyéb1 Zrt-vel nem álltak szerződéses kapcsolatban. Az pedig nem volt vitatott, így a törvényszék is ítéleti bizonyossággal állapította meg, hogy a cég2. fő tevékenysége a zöldség-gyümölcs nagykereskedelem volt, ezért e társaság profiljába beletartozott, hogy a képviselője a egyéb1on rendszeresen megjelent és ott kereskedett.

[23] A védői fellebbezésben írtak kapcsán, miszerint a vádlottnak nem volt tudomása a számlakibocsátó alvállalkozók érdekkörében elkövetett esetleges szabálytalanságokról, mivel ő tanú12ral állt üzleti kapcsolatban, az ítéltábla a következőkre mutat rá. tanú12 kapcsolattartói szerepét a vádlotti előadás maga cáfolta, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette. (ítélet [52] bekezdés). Az adóhatóság előtt, az eseményekhez jóval közelebb – az első elszámoltatásakor – ugyanis a vádlott úgy nyilatkozott, hogy a belföldi beszerzést a egyéb1on maga intézte, az árut szemrevételezéssel választotta ki, majd átszállította a saját raktárába. Vallomása szerint ezen üzleteket az eladó személyzettel intézte, ezért a cégek ügyvezetőit sem ismerte, és közöttük állandó kapcsolattartó sem volt. Erre tekintettel e közvetítő személy eljárása kétséget kizáróan nem volt bizonyított, azonban a vádlott szavahihetősége megkérdőjelezhetővé vált.

[24] Az elsőfokú bíróság okszerűen vetette el a vádlott által az utolsó tárgyalás előtt becsatolt, 2016 júliusi keltezésű átvételi elismervényeket, mint a vádat cáfoló bizonyítékokat. Ezen iratok kelte és az előkerülésük között eltelt jelentős idő azok eredetét és valóságát már eleve bizonytalanná tette, ugyanis azok meglétére a vádlott korábban nem hivatkozott. Az iratokon tanúk neve sem szerepelt, így teljes bizonyító erővel nem bírtak, abból az sem volt megállapítható, hogy tanú12 mely társaság képviselőjeként volt jogosult eljárni. Az elsőfokú bíróság pedig alappal érvelt azzal, hogy a számlák fiktivitását ezen iratok sem cáfolták, hiszen a vádlott által vezetett cég2. és az öt beszállító cég közötti tényleges gazdasági kapcsolatot nem igazolták.

[25] Az elsőfokú bíróság irathűen utalt a számlák formai sajátosságaira és azok feltűnő egyezőségére mind formailag, mind tartalmilag. (ítélet [44] és [48]-[49] bekezdései) E feltűnő hasonlóságoknak azért volt jelentősége, mert a vádlotti védekezés szerint a több száz számlát öt különböző gazdasági társaság állította ki. A vádlott szerint tanú12 a társaságokat az üzleti kapcsolatok során képviselte, de nem volt a társaságok ügyvezetője, így a számla kibocsátására sem volt jogosult. Az pedig okkal vet fel aggályokat, hogy ezen öt különböző beszállító cég ugyanazt a számlázóprogramot használta, és a hasonló összegekre kiállított számlákban egyik társaság sem tüntette fel pontosan a termékek mennyiségét. A vádlott és beszállítói közötti kereskedelmi kapcsolatot igazoló írásbeli szerződésekre pedig maga a vádlott sem hivatkozott.

[26] A törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás során a vallomásokból, a szakvéleményből, illetve az okirati bizonyítékokból nyert adatok egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága a másodfokú bíróság megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségessé tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021.35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok zártláncúsága az elsőfokú bíróság indokolásból ellenőrizhető, továbbá egyértelműen nyomon követhető, hogy a törvényszék hogyan jutott el a vádlott bűnösségére levont következtetéséhez. Hangsúlyozandó, hogy a bizonyítási eljárás minden adata abba az irányba mutatott, hogy a vádlott a fiktív számlákat maga fogadta be a társaság könyvelésébe.

[27] A törvényszék mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára minden elemében meggyőző volt, így a vádlottnak és védőjének fellebbezése az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó, egyben felmentést célzó része a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán eredményre nem vezethetett.

[28] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi

rendelkezéseknek. Az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében csak a vonatkozó jogszabályok ismertetésére szorítkozott, azok történeti tényállásnak való megfeleltetése elmaradt, ezt az ítéltábla a következők szerint röviden pótolja.

[29] A vádlott úgy állított be több, mint háromszáz darab költségvetést a könyvelésébe, hogy az azt kiállító gazdasági társaságokkal tényleges üzleti tevékenységet nem folytatott, tőlük zöldséget és gyümölcsöt nem vett. E fiktív - nem valódi tartalmú – számlák beállításával az adóhatóságot megtévesztette, mert tévesen azt a látszatot keltette, hogy e beszerzések belföldről, a egyébről származnak. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (2) bekezdése értelmében a termékek Közösségen belüli beszerzése is Áfa-köteles tevékenység, e fizetendő adót a vádlott azáltal kívánta csökkenteni, hogy valótlan tartalmú, belföldi beszerzést igazoló számlákat fogadott be. Mivel ezek a számlák valótlan tartalmúak voltak, tényleges szolgáltatás, illetve termékértékesítés nem volt mögöttük, így azok általános forgalmi adótartalmának a beszerzést terhelő levonásba helyezésére jogosulatlanul került sor. Ezáltal a vádlott magatartásával megvalósította a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott költségvetési csalást.

[30] A vádlott által e cselekménnyel okozott vagyoni hátrány a Btk. 459.§ (6) bekezdés d) pontja értelmében különösen nagy, mivel az ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint közé esett.

[31] A másodfokú bíróság egyetértett az üzletszerűség [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont], mint minősítő körülmény felrovásával is, erre a részecselekmények száma, az elkövetés azonos módja, a vagyoni hátrány jelentősebb összege adott alapot.

[32] A vádlott azáltal követte el a Btk. 345.§-a szerinti hamis magánokirat felhasználása vétsége törvényi tényállási elemeit, hogy 2016. II. negyedévre vonatkozóan 2016. július 19. napján, míg 2016. III. negyedévre vonatkozóan 2016. október 20. napján a cég2. ügyvezetőjeként az ő rendelkezései szerint – elektronikusan – valótlan tartalmú ÁFA bevallás benyújtására került sor. Mivel a vádlott a több hamis tartalmú bevallást nyújtott be néhány hónap eltéréssel, a Btk. 6. § (2) bekezdése értelmében e bűncselekményt folytatólagosan követte el.

[33] A vádlott a fiktív számlák könyvelésbe beállításával megsértette a számviteli törvény alapelveit, melyek megjelölését az elsőfokú ítélet kimerítően tartalmazza. A számlák levonásba helyezett Áfa-tartalmának volumene, az okozott vagyoni hátrány összege önmagában alkalmas volt arra, hogy a gazdasági társaság működésének valós képét befolyásolja, illetve a társaság vagyoni helyzetének áttekintését, ellenőrzését megghiúsítsa. A vádlott e magatartásával a Btk. 403.§ (1) bekezdés a) és b) pontjában megfogalmazott számvitel rendje megsértésének büntetettét is megvalósította. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a védett jogtárgy különbözőségére – a költségvetés, illetve a gazdálkodás rendjének védelmére - tekintettel e bűncselekmény nem szükségszerű eszköz-cselekménye a költségvetési csalás büntetnének, ezért a Btk. 6.§ (1) bekezdése szerint halmazatban történő megállapításuk indokolt. (BH. 2015.25.)

[34] A joghátrány megválasztása körében az elsőfokú bíróság szinte hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket. Ez csupán a csatolt iratok alapján annyiban szorul pontosításra, hogy a vádlott két kiskorú, közülük egy tartósan beteg, gyermekéről és beteg felesége eltartásáról is egyedül gondoskodik.

[35] A védői fellebbezésben írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság egyetértett a törvényszékekkel, amikor a bűncselekmények elszaporodottságát a vádlott terhére súlyosító körülményként értékelte. A bűncselekmények elszaporodottsága súlyosító körülmény akkor, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált vagy az ahhoz hasonló bűncselekmények száma (az elkövetéskor) a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha a számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. (56/2007. BK. vélemény III/11. pont). Ez utóbbi körülmény aggálytalanul megállapítható abból a tényből, hogy jelen ügyben a vádiratot kijelölés folytán a Békés Vármegyei Főügyészség nyújtotta be, melyet az ilyen tárgyú ügyek nagy száma miatt a központi régió és a főváros átlagosnál nagyobb leterheltsége indokolt.

[36] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett büntettnak megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[37] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, vagyis mind a társadalom többi tagját, mind a tettest vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[38] A törvényszék a bünteteskiszabási tényeket és körülményeket a súlyuknak megfelelően értékelte, amikor a vádlottal szemben a legszigorúbb büntetési nem kiszabását tartotta szükségesnek, de egyben lehetőséget látott a Btk. 80.§ (2) bekezdése szerinti középértékűtől lefelé – a vádlottra kedvezőbb - tartamú szabadságvesztés kiszabására.

[39] A vádlott esetében a szabadságvesztés tartamának megállapításakor az elsőfokú bíróság a Btk. 82.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja alapján az úgynevezett enyhítő szakaszt alkalmazta, azt teljesen kimerítve határozta meg a büntetés mértékét, így annak további enyhítésére nincs törvényes lehetőség.

[40] Az ügyészi indítványtól eltérően azonban nem volt szükséges a szabadságvesztés tartamának súlyosítása a vádlott javára értékelt enyhítő körülmények számára, és különösen azok nyomatékára tekintettel. E körben a másodfokú bíróság egyetértett a törvényszéknek az időmúlás enyhítő körülményként értékelése körében kifejtettekkel, valamint a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.94/2023/7. számú határozatára való hivatkozással. Nem indokolt azonban az

ítélet [71] bekezdésében írt megállapítások tétele az időmúlás hiányában kiszabandó büntetés mértékéről, ez ugyanis csak feltételezéseken alapult.

[41] A szabadságvesztés tekintetében a másodfokú bíróság annyiban egészíti ki az elsőfokú ítéletet, hogy e büntetés törvényhelyeként feltünteti a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontját és a Btk. 34. § I. fordulátát is.

[42] A vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre figyelemmel indokolt volt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése. Amellett, hogy a Btk. 85.§ (1) bekezdésének alkalmazásánál az egyéni megelőzés célja kerül előtérbe, és e szempontból a vádlottnál jelentős javára szóló körülmények mutatkoznak, - így büntetlen előélete, kiskorú gyermekek eltartása - a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével, az eljárás elhúzódása okán a generális prevenciós büntetési cél sem sérül. A cselekmények nagyobb tárgyi súlya, a többszörös halmazat, illetőleg több bevallási időszakot érintő elkövetés miatt viszont indokolt a próbaidő tartamának a Btk. 85. § (2) bekezdésben írt törvényi maximumban történő meghatározása.

[43] A törvényszék a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát, valamint végrehajtásának elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját törvényesen állapította meg, továbbá hibamentesen tüntette fel, hogy e rendelkezések mely törvényi előíráson alapul.

[44] A törvényszék nem eleget tett az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelménynek, amikor a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból nem vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében nem adott számot.

[45] Az ítélezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986). A Kúria az EBH 2018.B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[46] Az előzetes mentesítés kapcsán ki kell emelni, hogy az a bírói gyakorlat szerint rendkívüli intézmény (BH. 1996.510.) Következetes a bírói gyakorlat abban is, hogy a költségvetést károsító bűncselekmények jellege, azok fokozott társadalomra veszélyessége alapján a vádlott nem érdemes arra, hogy a bíróság őt előzetes mentesítésben részesítse. Mindezen szempontokat figyelembe véve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlott terhére megállapított bűncselekmények típusa a személyében rejlő kockázatot mutatja, így ő nem érdemes az előzetes mentesítésre, erre tekintettel az ítéltábla azt nem alkalmazta.

[47] Egyetértett a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés jogalapjával és annak mértékével is. A napi tételek száma tükrözte az általa elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát, míg az egy napi tétel összege a jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz igazodóan törvényes volt, azok mértéke eltúlzottnak nem tekinthető. Az ítéltábla e vonatkozásban annyival egészíti ki a törvényszék indokolását, hogy a vádlottal szemben a Btk. 50.§ (3) bekezdésében írt egynapi tétel összegének módosítására tekintettel a Btk. 2.§ értelmében a számára kedvezőbb elkövetéskori anyagi jogi jogszabály alkalmazta.

[48] A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.). 42.§ (3) bekezdése értelmében a részletfizetés olyan, havonta fizetendő összegben engedélyezhető, amely osztható a pénzbüntetés esetén az ítéletben megállapított napi tétel összegével. Erre tekintettel az ítéltábla a végrehajthatóság érdekében pontosította a vádlott által fizetendő egy havi részlet összegét.

[49] A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a szabadságvesztés átváltoztatására vonatkozó rendelkezés szintén megalapozott volt.

[50] Miután a vádlott a gazdasági társaság vezető tisztségviselői – ügyvezetői - pozíciójának, felhasználásával követte a terhére rótt cselekményeket, mely a Btk. 54. § a) pontja értelmében foglalkozásnak minősül, a büntetési célok érvényesülése érdekében a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabásáról az elsőfokú bíróság törvényesen döntött. A Btk. 53.§ (1) és (2) bekezdése alapján annak határozott tartamban, öt évben való meghatározása igazodott a cselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez.

[51] Az ítéltábla rögzíti, hogy a szabadságvesztés, a pénzbüntetés és a foglalkozástól eltiltás büntetések egymás melletti kiszabására a Btk. 33. § (3) bekezdése biztosít lehetőséget.

[52] A másodfokú bíróság vizsgálta továbbá a vagyonekbobzásra vonatkozó rendelkezések megalapozottságát. E körben az ítéltábla ismételten megjegyzi, miszerint az intézkedéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság „ítéli” szóhasználata téves, ahelyett a törvényi megfogalmazásnak megfelelő elrendelésére kellett volna utalni. Ezen túlmenően viszont egyetértett a vagyonekbobzás alkalmazásának jogalapjával és annak mértékével,

[53] A Btk. 74.§ (2) bekezdése értelmében ugyanis vagyonekbobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonekbobzást vele szemben kell elrendelni. Vagyonszerzésnek tekintendő az is, ha a bűncselekmény a költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel függ össze; az elkövető vagy más személy, illetve gazdasági társaság a költségvetési bevétel csökkenésével azonos mértékű vagyont szerez a befizetés elmulasztásával, így a költségvetési bevétel csökkenésével azonos mértékű vagyonekbobzást kell elrendelni (BH 2017.142.) Mivel a gazdasági társasággal szemben vezetett adóigazgatási eljárás eredménytelen maradt, így az adóhiányként megállapított, meg nem fizetett összeggel a vádlott személyében gazdagodott, ezért vele szemben a vagyonekbobzás elrendelése megalapozott volt.

[54] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[55] Az ítéltábla a rendelkezésre álló iratok alapján pontosította a vádlott személyazonosító igazolványának számát (40. számú tjkv. 1. o.)

[56] Az elsőfokú ítélet bevezető részében a tárgyalási napok közül a másodfokú bíróság a 2023. október 10. napjára utalást mellőzte, mert ezen a napon a törvényszék nem tartott tárgyalást. A Be. 451.§ (2) bekezdés c) pontja alapján az ítéltábla rögzítette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét nyilvános, folytatólagos tárgyaláson hozta meg.

[57] Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 598. § (2) bekezdése alapján megtartott tanácsülésen, a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2025. január 30.

Dr. Rédei Géza s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kováts Katalin s.k.

előadó bíró

Dr. Kertész Andrea

bíró

A Fővárosi Törvényszék 41.B.162/2021/40. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.257/2024/7. számú végzése által 2025. év január hó 30. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. január 30.

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke